ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 15.12.2003
COM(2003) 784 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 3

1.1. Περιγραφή του οπτικοακουστικού τοπίου στην Ευρώπη 3

1.2. Πρόσφατες εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς στον οπτικοακουστικό τομέα 5

1.3. Κύριες ενέργειες πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα από την Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο 6

2. Οπτικοακουστικη πολιτικη στο κοινοτικο πλαισιο 8

3. Προς μια νεα διακυβερνηση για τα ευρωπαϊκα οπτικοακουστικα μεσα ενημερωσησ 14

3.1. Ορισμοί και βασικές έννοιες 15

3.2. Γενικοί κανόνες 17

3.3. Το δικαίωμα στην ενημέρωση 18

3.4. Προώθηση παραγωγής, προθεσμία προβολής 19

3.5. Εμπορικές επικοινωνίες 21

3.6. Προστασία των ανηλίκων και της δημόσιας τάξης 22

3.7. Δικαίωμα απάντησης 24

3.8. Θεσμικές πτυχές 24

3.9. Η σύσταση σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας 25

3.10. Από κοινού ρύθμιση - και ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία 27

4. Συμπερασματα και χρονοδιαγραμμα 28

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα οπτικοακουστικά μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στη λειτουργία των σύγχρονων δημοκρατικών κοινωνιών και στην ανάπτυξη και τη μετάδοση κοινωνικών αξιών. Έχουν σημαντική επίδραση σε αυτό που οι πολίτες γνωρίζουν, πιστεύουν και αισθάνονται. Για αυτήν την κατ'εξοχή πολιτιστική βιομηχανία, είναι ζωτικής σημασίας οι επιχειρηματίες στον τομέα αυτόν να επωφεληθούν από ένα σαφές και προβλέψιμο περιβάλλον πολιτικής στο πλαίσιο του οποίου να προγραμματίζουν επενδύσεις και να χαράσσουν τις στρατηγικές για τις επιχειρήσεις τους.

Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί να συμβάλλει στην προβλεψιμότητα αυτή με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων για την κοινοτική κανονιστική πολιτική για τον εν λόγω τομέα σε μια διευρυμένη Ευρώπη μεσοπρόθεσμα.

Η κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης του οπτικοακουστικού τομέα στην Ένωση, ιδίως μέσω της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς για τον εν λόγω τομέα, ενώ υποστηρίζει υψηλούς στόχους γενικού ενδιαφέροντος, όπως η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, η προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και η προστασία των καταναλωτών. Για να πετύχει αυτούς τους στόχους, η Κοινότητα χρησιμοποιεί δύο κατηγορίες συμπληρωματικών και αλληλένδετων ενεργειών, οι οποίες χαρακτηρίζουν την πολιτική αυτήν από την έναρξη και μετά, τα κανονιστικά μέτρα και τους μηχανισμούς υποστήριξης. Κατά τη διάρκεια του 2003 το κανονιστικό πλαίσιο και τα μέσα υποστήριξης, δηλαδή τα προγράμματα MEDIA, αποτέλεσαν αντικείμενο ευρείας δημόσιας διαβούλευσης και εξέτασης. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2004 η Επιτροπή θα προτείνει σε ένα ξεχωριστό έγγραφο μια νέα γενιά προγραμμάτων, που θα αντικαταστήσουν τα σημερινά προγράμματα MEDIA.

1.1. Περιγραφή του οπτικοακουστικού τοπίου στην Ευρώπη

Σύμφωνα με πρόσφατες αξιολογήσεις[1], το 2001 η ευρωπαϊκή οπτικοακουστική αγορά εν γένει, δηλαδή συμπεριλαμβανομένων όλων των οπτικοακουστικών δραστηριοτήτων και των τρόπων παροχής, αντιπροσώπευε σχεδόν 95 δισεκατομμύρια ευρώ, με μια αύξηση 5,2% σε σύγκριση με το 2000. Η αύξηση αυτή επιβεβαιώνει μια διαρκή θετική τάση (+35% σε τρέχουσες τιμές από το 1997 και μετά).

Από τους δύο κύριους τομείς της βιομηχανίας, την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, η πρώτη αντιπροσώπευε περίπου τα δύο τρίτα της αγοράς το 2001, ενώ ο κινηματογράφος, συμπεριλαμβανομένων των βιντεοκασετών, κάλυπτε περίπου το 15% της αγοράς· το υπόλοιπο καλύπτονταν από ηχογραφημένη μουσική και λογισμικό αναψυχής. Η πώληση και η ενοικίαση λογισμικού DVD ήταν ο πιο δυναμικός τομέας, προηγούμενος της κινηματογραφικής προβολής. Ο τομέας των DVD επιβεβαίωσε τη σημασία του το 2002, όταν ο κύκλος εργασιών του από τις λιανικές πωλήσεις ισοφάρισε τις πωλήσεις των παραδοσιακών κασετών VHS, στο πλαίσιο μιας συνολικής αύξησης όσον αφορά τις πωλήσεις των ηχογραφημένων οπτικοακουστικών προϊόντων.

[1] Πηγή: Ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα - Επετηρίδα 2003, τόμος 1

Η ανάπτυξη της τηλεοπτικής αγοράς επιβραδύνθηκε το 2001 (+ 4% σε σύγκριση με το 2000, + 40% σε σύγκριση με το 1997), κυρίως λόγω μη ικανοποιητικών αποτελεσμάτων (-2,1% το 2001 σε σύγκριση με το 2000) από παραδοσιακούς εμπορικούς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς ελεύθερης πρόσβασης οι οποίοι πλήττονται από μια παγκόσμια κρίση στη διαφημιστική αγορά. Ο συνολικός τομέας της συνδρομητικής τηλεόρασης (οργανισμοί πακέτων τηλεοπτικών διαύλων, θεματικά κανάλια, εταιρίες τηλεοπτικών βραβείων και αγοράς από το σπίτι) επιβεβαίωσε το δυναμισμό του με μια ετήσια αύξηση περίπου 13% (+ 100% σε σύγκριση με το 1997). Οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί (συμπεριλαμβανομένου του ραδιοφώνου) εμφάνισαν σύνολο κύκλου εργασιών περίπου 27 δισεκατομμυρίων ευρώ (το 28% της συνολικής αγοράς, + 4% σε σύγκριση με το 2000 + 20% σε σύγκριση με το 1997).

Οι προκαταρκτικές ενδείξεις των συνολικών τάσεων για το 2002 στην ΕΕ επιβεβαιώνουν την αρνητική αύξηση για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς ελεύθερη πρόσβασης (κατ' εκτίμηση -3,5% σε σύγκριση με το 2001) και τονίζουν το μειωμένο ρυθμό της ανάπτυξης για τον κλάδο της συνδρομητικής τηλεόρασης (+ 6% σε σύγκριση με το 2001).

Το εμπορικό ισοζύγιο στον οπτικοακουστικό τομέα και ιδίως όσον αφορά τη ραδιοτηλεοπτική εκπομπή, την κινηματογραφική προβολή και τα δικαιώματα διανομής βιντεοταινιών για ταινίες είναι σταθερά αρνητικό, λόγω της μεγάλης ανισορροπίας με τις ΗΠΑ που ανήλθε σε περισσότερο από οκτώ δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2000 (σύμφωνα με εκτιμήσεις του ευρωπαϊκού κέντρου παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα[2]).

Κατά τα πρώτα έτη της νέας χιλιετίας ο οπτικοακουστικός τομέας εξακολούθησε να διαφοροποιεί την προσφορά του οπτικοακουστικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις,[3] ο παραδοσιακός τομέας των αναλογικών επίγειων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών της ΕΕ περιελάμβανε 40 δημόσια κανάλια και 47 εμπορικά εθνικά κανάλια στις αρχές του 2003.

Ταυτόχρονα, δραστηριοποιούνταν 35 οργανισμοί δεσμών τηλεοπτικών διαύλων, ενώ 69 δημόσια κανάλια καθώς και 584 ιδιωτικά κανάλια διανέμονταν σε εθνικό επίπεδο μέσω άλλων μέσων από τις παραδοσιακές αναλογικές επίγειες τεχνικές. Περίπου 100 περιφερειακά κανάλια, τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά, μεταδίδονταν τακτικά, ενώ ο αριθμός των τοπικών σταθμών ανήλθε σε 2.000.

Σχεδόν όλα τα νοικοκυριά της ΕΕ διαθέτουν τηλεοπτικές συσκευές[4]· πολλά διαθέτουν δύο ή περισσότερες συσκευές. Η διείσδυση της καλωδιακής και της δορυφορικής μετάδοσης διαφέρει ευρέως από χώρα σε χώρα, όπως διαφέρει και η δομή της βιομηχανίας (πάνω από 6.000 επιχειρήσεις). Κατά μέσον όρο το 2002 πάνω από το μισό των νοικοκυριών της ΕΕ είχε πρόσβαση σε καλωδιακά δίκτυα, αλλά μόνον το 31% των νοικοκυριών με τηλεόραση είναι πράγματι συνδρομητές σε τηλεοπτικές υπηρεσίες. Η επέκταση σε σύγκριση με το 2001 είναι αρκετά χαμηλή, περίπου 2,5%. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσαν οι εταιρίες στον τομέα δορυφορικής μετάδοσης, μια συνδυασμένη εκτίμηση των νοικοκυριών που λαμβάνουν άμεσα δορυφορικές εκπομπές δείχνει ένα σύνολο περίπου 38 εκατομμυρίων το 2002, με ένα μάλλον δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 14% κατά τη διάρκεια του 2001.

---

[2] Πηγή: Ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα - Επετηρίδα 2003, τόμος 1

[3] Πηγή: Ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα - Επετηρίδα 2002, τόμος 5

[4] Πηγή: Ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης του οπτικοακουστικού τομέα - Επετηρίδα 2003, τόμος 2.

Η ψηφιακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση έφθασε το 18% σχεδόν των νοικοκυριών της ΕΕ (27,4 εκατομμύρια) στο τέλος του 2002, αύξηση περίπου 15%. Το ποσοστό αυτό καλύπτει κυρίως τη δορυφορική μετάδοση. Πάνω από 22 εκατομμύρια νοικοκυριά χρησιμοποιούσαν αυτόν τον τρόπο στο τέλος του 2002, ενώ μόνο σε λίγες χώρες έχει καταστεί δημοφιλής η ψηφιακή μετάδοση μέσω καλωδίου (3,5 εκατομμύρια νοικοκυριά σε όλη την Ευρώπη στο τέλος του 2002). Η ψηφιακή επίγεια τηλεόραση λειτουργεί μόνο σε λίγα κράτη μέλη (ΗΒ, Γερμανία, Ισπανία, Σουηδία και Φινλανδία). Η παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών μέσω DSL είναι τεχνικά εφικτή, όμως οι υπηρεσίες αυτές δεν είναι ακόμα έτοιμες για πλήρη επιχειρησιακή ανάπτυξη. Με την επανεκκίνηση της ψηφιακής επίγειας μετάδοσης στο ΗΒ και την πρώτη κατάργηση αναλογικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης σε ορισμένες περιοχές της Γερμανίας, έως τα μέσα του 2003 ο τρόπος αυτός μετάδοσης κάλυπτε 2,1 εκατομμύρια νοικοκυριά στην ΕΕ.

Ο μέσος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης ημερησίως το 2002 παρέμεινε σημαντικός σε όλα τα κράτη μέλη, με οριακές αλλαγές κατά το 2001. Η Αυστρία παραμένει η χώρα όπου οι άνθρωποι παρακολουθούν λιγότερο τηλεόραση (153 λεπτά), ενώ η Ισπανία είναι η χώρα όπου η τηλεόραση είναι η πιο δημοφιλής (262 λεπτά). Οι προσχωρούσες χώρες διαθέτουν παρόμοια πρότυπα χρόνου παρακολούθησης, που κυμαίνονται από 165 λεπτά στη Σλοβενία έως 256 λεπτά στην Ουγγαρία.

Η ΕΕ επιβεβαίωσε τον κορυφαίο ρόλο της στην παραγωγή ταινιών μυθοπλασίας, με 630 παραγωγές το 2002 (σχεδόν αμετάβλητος σε σύγκριση με το 2001, + 13% σε σύγκριση με το 1997) σε σύγκριση με περίπου 450 μονάδες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ωστόσο, πρέπει να τονισθεί ότι ένα σημαντικό μέρος της ευρωπαϊκής παραγωγής δεν προσελκύει την κρίσιμη μάζα ακροατηρίου (δηλ. κοινό 100.000 θεατών κινηματογράφου ή μεγαλύτερο). Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι, όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές επενδύσεις στην κινηματογραφική παραγωγή, οι αμερικανικοί κινηματογραφικοί παραγωγοί εξακολουθούν να διαθέτουν προϋπολογισμούς παραγωγής αρκετές φορές πάνω από αυτούς που διατίθενται για τις παραγωγές στην ΕΕ και να επωφελούνται από πολύ υψηλότερες δαπάνες προώθησης. Το πρόσφατο κύμα ευρωπαϊκών συμπαραγωγών, συμπεριλαμβανομένων ιδίως δύο από τα μεγαλύτερα κράτη μέλη, μπορεί να είναι μια απάντηση σε αυτήν την ανισορροπία. Το 2002, πάνω από 250 ταινίες προβλήθηκαν ως πανευρωπαϊκές συνεργασίες.

Στις προσχωρούσες χώρες το 2002 παρήχθησαν 86 ταινίες μυθοπλασίας. Οι συμπαραγωγές εξακολουθούν να είναι σπάνιες τόσο με τα κράτη μέλη όσο και με άλλες προσχωρούσες χώρες. Αρκετές προσχωρούσες χώρες έχουν ωστόσο αναπτύξει σημαντική υποδομή παραγωγής.

1.2. Πρόσφατες εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς στον οπτικοακουστικό τομέα

Τα κύρια μοντέλα του οπτικοακουστικού τομέα: επιχειρηματικά μοντέλα, τρόποι μετάδοσης, συμπεριφορά καταναλωτών, ηλεκτρονικά καταναλωτικά αγαθά κ.λπ., έχουν παραμείνει σε μεγάλο βαθμό σταθερά τα τελευταία χρόνια μετά τις βαθιές αλλαγές που επήλθαν στη δεκαετία του 1990. Με την εξαίρεση των εκδηλώσεων που επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση των καναλιών, δεν προβλέπονται δραματικές αλλαγές στα πρότυπα της αγοράς ως φυσική εξέλιξη του σημερινού τοπίου. Πιο σημαντικές εξελίξεις μπορούν να προκύψουν από την εμπορική εκμετάλλευση ορισμένων τεχνολογιών που είναι ήδη διαθέσιμες, αλλά παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αχρησιμοποίητες εξαιτίας της έλλειψης σαφούς προστιθέμενης αξίας για τον καταναλωτή ή αβεβαιοτήτων όσον αφορά τα επιχειρηματικά μοντέλα υποστήριξης.

Πέρα από *την ψηφιακή τηλεόραση* οι κύριες τεχνικές καινοτομίες που μπορούν να συμβάλλουν ευνοϊκά στην ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα είναι:

– Οι επίπεδες οθόνες·

– Η τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας (HDTV)[5]

– Η διαδραστική τηλεόραση.

Το *διαδίκτυο*, με την ανάπτυξη γραφικών φυλλομετρητών στον παγκόσμιο ιστό, άλλαξε δραστικά τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι επικοινωνούν και διάνοιξε νέα πρόσβαση στο οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Ωστόσο, ο παγκόσμιος ιστός εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από σημαντικά λιγότερους ανθρώπους από ό,τι το κοινό που παρακολουθεί τηλεόραση και με διαφορετικά κίνητρα.[6] Η βιομηχανία διερευνά επίσης τη χρήση του πρωτοκόλλου διαδικτύου για την ψηφιακή μετάδοση. Το πρωτόκολλο διαδικτύου (IP) διευκολύνει τη δημιουργία δέσμης των διαφορετικών ειδών υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, και θα εγκαινιάσει μια νέα φάση σύγκλισης σε επίπεδο υπηρεσιών σύμφωνα με τους αρμόδιους της τεχνολογίας.

1.3. Κύριες ενέργειες πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα από την Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις "αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική οπτικοακουστική πολιτική στην ψηφιακή εποχή" το 1999[7] σκιαγράφησε τις πέντε αρχές κανονιστικής παρέμβασης στον εν λόγω τομέα. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η κανονιστική παρέμβαση πρέπει να αποτελεί το ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη σαφώς καθορισμένου στόχου πολιτικής, που να εγγυάται τη ασφάλεια δικαίου και την τεχνολογική ουδετερότητα και να εφαρμόζεται κατά το δυνατό στενότερα στους ενδιαφερόμενους οργανισμούς.

---

5 Ένα επικείμενο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής θα εξετάσει το ρόλο των μορφότυπων της οθόνης και – ευρεία οθόνη και υψηλή ευκρίνεια – στην τόνωση της καταναλωτικής πρόσληψης της ψηφιακής τηλεόρασης.

6 Προκειμένου να είμαστε σε θέση να παρακολουθήσουμε οπτικοακουστικό περιεχόμενο μέσω του διαδικτύου απαιτείται μια ευρυζωνική σύνδεση (μέσω καλωδίου ή *ψηφιακής συνδρομητικής γραμμής* (DSL)). Το 2002, σύμφωνα με το Screen Digest, περίπου 13 εκατομμύρια νοικοκυριά είχαν ευρυζωνική σύνδεση με το διαδίκτυο στην ΕΕ.

7 COM(1999) 657 τελικό.

Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»[8] («η οδηγία»), που εγκρίθηκε το 1989, αναθεωρήθηκε το 1997 για να λάβει υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις εξελίξεις της αγοράς. Όπως επιβεβαιώθηκε από την επανεξέταση το 2003,[9] η οδηγία παρέσχε ένα σταθερό και ασφαλές νομικό πλαίσιο για τις ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες στην Κοινότητα έκτοτε. Η τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 6 Ιανουαρίου 2003[10], καταλήγει στο συμπέρασμα ότι γενικά η οδηγία εφαρμόζεται ικανοποιητικά και έχει εξασφαλισθεί ουσιωδώς η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών των τηλεοπτικών οργανισμών εντός της Κοινότητας. Η «έκθεση σχετικά με την τηλεόραση χωρίς σύνορα» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[11] συμμερίζεται αυτήν την αξιολόγηση, όπως και η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών της 3ης Ιουλίου 2003 σχετικά με την τέταρτη έκθεση εφαρμογής. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2002[12] σχετικά με την οδηγία τονίζουν τον αντίκτυπο των νέων μέσων παροχής οπτικοακουστικού περιεχομένου, παραδείγματος χάρη, τα διαδραστικά μέσα ενημέρωσης.

Η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας [13] της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 είναι το πρώτο νομικό μέσο - σε επίπεδο ΕΕ - σχετικά με το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση και υπηρεσιών πληροφοριών που διατίθενται στο διαδίκτυο. Η έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω σύστασης,[14] που δημοσιεύθηκε το 2001, έδειξε ότι η γενική της εφαρμογή ήταν ήδη αρκετά ικανοποιητική. Ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές και ενημερωτικές εκστρατείες ξεκίνησαν σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, ενώ θεσπίσθηκαν και κώδικες δεοντολογίας. Η βιομηχανία εργάσθηκε για τη δημιουργία αξιόπιστων φίλτρων του διαδικτύου και η Επιτροπή ενέτεινε τη διεθνή συνεργασία στον τομέα αυτό, καθώς μεγάλος όγκος παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου προέρχεται από έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που συνδέονται με κινηματογραφικά και λοιπά οπτικοακουστικά έργα[15] επεξήγησε τα κριτήρια βάσει των οποίων η κρατική βοήθεια για την υποστήριξη της οπτικοακουστικής παραγωγής μπορεί να είναι συμβατή με τη συνθήκη ΕΚ. Επιπλέον, εξέτασε τη νόμιμη κατάθεση οπτικοακουστικών έργων ως έναν από τους πιθανούς τρόπους διατήρησης και διαφύλαξης της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής κληρονομιάς. Το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την κατάθεση κινηματογραφικών έργων στην Ευρωπαϊκή Ένωση[16] καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αποδοτικά συστήματα για την κατάθεση και διατήρηση των κινηματογραφικών έργων.

---

8 Οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

9 Βλ. κεφάλαιο 3 της παρούσας ανακοίνωσης λεπτομερώς.

10 COM(2003) 778 τελικό. Βλ. επίσης σημείο 5 της έκθεσης εφαρμογής, που αναφέρεται σε προηγούμενο έργο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

11 A5-0251/2003.

12 ΕΕ C 13, 18, 1.,2003, σελ. 1.

13 Σύσταση της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 του Συμβουλίου σχετικά με την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης με την προώθηση εθνικών δικτύων που στοχεύουν στην επίτευξη ενός συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα L 270, 7.10.1998, σ. 48).

14 COM(2001) 106 τελικό.

15 COM(2001) 534 τελικό της 26.09.2001, ΕΕ C 43, 26.9.2002, σ. 6. Η Επιτροπή σχεδιάζει να δώσει συνέχεια στο ψήφισμα του Συμβουλίου με μια πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την κινηματογραφική κληρονομιά.

16 Εγκρίθηκε στις 24.11.2003.

2. ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο ευρωπαϊκός οπτικοακουστικός τομέας δεν επηρεάζεται μόνο από την κοινοτική ρύθμιση για το περιεχόμενο και τους μηχανισμούς υποστήριξης. Μεγάλος αριθμός κοινοτικών πολιτικών έχει σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης, γεγονός που καθιστά τη συνεκτική προσέγγιση πάρα πολύ σημαντική.

Ανταγωνισμός

Η Επιτροπή μεριμνά για την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού, οι οποίοι διαδραματίζουν μεγάλο ρόλο στον οπτικοακουστικό τομέα. Η νομοθεσία περί ανταγωνισμού συμβάλλει σε δύο θεμελιώδεις στόχους της ΕΚ. Πρώτον, συμβάλλει στις ανοικτές αγορές σε κάθε τομέα, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών, με την πρόληψη των παράνομων απαγορεύσεων ανταγωνισμού. Εφόσον χρειαστεί, η Επιτροπή βοηθά στο άνοιγμα των αγορών που χαρακτηρίζονται από έλλειψη ανταγωνισμού, αθέμιτο ανταγωνισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού. Δεύτερο, με αυτά τα μέσα η Επιτροπή εκπληρώνει έναν από τους σκοπούς της ΕΕ όσον αφορά τη δημιουργία κοινής αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 2 της συνθήκης ΕΚ μέσω της εξασφάλισης ανόθευτου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά (άρθρο 3 σημείο ζ)). Οι κανόνες που εφαρμόζονται στον έλεγχο των επιχειρήσεων συγκέντρωσης έχουν ως σκοπό να επιτραπεί στην Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι οι συγκεντρώσεις δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανταγωνιστική διαδικασία που είναι αναγκαία για την ενιαία αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέτασε π.χ. το σχέδιο εξαγοράς της ιταλικής εταιρίας συνδρομητικής τηλεόρασης Telepiú από τον αυστραλιανό όμιλο μέσων ενημέρωσης Newscorp[17]. Εξάλλου, οι κανόνες του κοινοτικού δικαίου σχετικά με τις συμμαχίες είχαν επίσης ένα πολύ σημαντικό αντίκτυπο στον οπτικοακουστικό τομέα.

Οι κρατικές ενισχύσεις νοθεύουν τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή παραγωγές, γεγονός που απαγορεύεται κατ'αρχήν από τη συνθήκη. Ωστόσο, κατά την εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς πρέπει να συνεκτιμηθούν οι διατάξεις του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης καθώς και η ανακοίνωση που αποσαφηνίζει την εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις σε δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς[18]. Η Επιτροπή εφάρμοσε τις διατάξεις αυτές σε πολλές περιπτώσεις κατά τη διάρκεια του έτους 2003[19].

---

17 Αυτή η πράξη επέτρεψε στην Telepiú να συγχωνευθεί με την Stream, την άλλη εταιρία συνδρομητικής τηλεόρασης που δραστηριοποιείται στην ιταλική αγορά, η οποία ήταν τότε μοιρασμένη σε ίσα μέρη μεταξύ της Newscorp και της Telecom Italia. Η Newscorp έχει εφεξής τον έλεγχο της νέας εταιρίας, ενώ η Telecom Italia έχει ένα μειοψηφικό μέρος. Παρόλο που η πράξη είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός οιονεί μονοπωλίου στην ιταλική αγορά συνδρομητικής τηλεόρασης, η Επιτροπή εκτίμησε ωστόσο ότι η έγκριση της πράξης με την επιφύλαξη επαρκών όρων, ήταν προτιμότερη για τον καταναλωτή, από αναταράξεις της αγοράς που θα προκαλούνταν από το πιθανό κλείσιμο της Stream.

18 EEEE (2001/C 320/04)

19 Η Επιτροπή κοινοποίησε στη Δανία, με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 2003, την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού της Δανίας TV2 μέσω της εισφοράς και άλλων μέτρων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, οι δανικές αρχές αντιστάθμισαν πέραν εκείνου που είναι αυστηρά αναγκαίο, τις καθαρές δαπάνες δημόσιας υπηρεσίας που αφορούν την TV2, με κίνδυνο να προκύψει έτσι διασταυρωμένη επιδότηση εμπορικών δραστηριοτήτων της TV2 και να στρεβλωθεί ο ανταγωνισμός. Εξάλλου, η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει στο αρχείο τις διαδικασίες έρευνας κατά της Ιταλίας και της Πορτογαλίας που αφορούν τα συστήματα χρηματοδότησης των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών RAI και RTP.

Με την έγκριση της ανακοίνωσης για τον κινηματογράφο, το Σεπτέμβριο του 2001[20], η Επιτροπή δημοσίευσε τα κριτήρια με βάση τα οποία η κρατική ενίσχυση κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών θεωρείται συμβατή με τη συνθήκη ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 σημείο δ). Η εν λόγω ανακοίνωση ήταν ένα σημαντικό βήμα προς την παροχή νομικής ασφάλειας για τον κινηματογραφικό τομέα και για να εξασφαλιστεί η συνέχιση των συστημάτων υποστήριξης παράλληλα με το σεβασμό της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Οι σαφείς κανόνες που καθορίστηκαν στην ανακοίνωση επέτρεψαν την ομοιόμορφη αξιολόγηση των εθνικών συστημάτων κρατικής βοήθειας που γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή[21]. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εργάζονται για μια νέα ανακοίνωση σχετικά με τον κινηματογράφο, η οποία αναμένεται να εκδοθεί πριν από τον Ιούνιο του 2004, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου σύμφωνα με τους κανόνες κρατικής ενίσχυσης για μεγαλύτερη χρονική περίοδο.

Πλουραλισμός των μέσων ενημέρωσης

Τα μέτρα για την εξασφάλιση του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης περιορίζουν τυπικά την πλειοψηφική συμμετοχή σε εταιρίες μέσων ενημέρωσης και προλαμβάνουν το σωρευτικό έλεγχο ή τη συμμετοχή σε αρκετές εταιρίες μέσων ενημέρωσης ταυτόχρονα. Πέραν των κανόνων αυτών, μεγάλος αριθμός άλλων μέτρων - που κυμαίνονται από την πολιτική ανταγωνισμού έως μέτρα που προωθούν πολιτιστικά και γλωσσικά διαφοροποιημένο περιεχόμενο - μπορούν να συμβάλουν στον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης. Ο στόχος όλων των μέτρων υπέρ του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης είναι να προστατευτεί η ελευθερία έκφρασης και να εξασφαλιστεί ότι τα μέσα ενημέρωσης αντικατοπτρίζουν ένα φάσμα απόψεων και γνωμών, χαρακτηριστικό μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Στο πράσινο βιβλίο της Επιτροπής για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας[22] της 21ης Μαΐου 2003, σημειώθηκε ότι η προστασία του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης αποτελεί πρωταρχικά καθήκον των κρατών μελών. Σήμερα, το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο δεν περιλαμβάνει κάποια διάταξη που να στοχεύει συγκεκριμένα στην εξασφάλιση του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης. Όμως το κοινοτικό δίκαιο επιτρέπει την εφαρμογή των εθνικών εγγυήσεων όσον αφορά τον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης. Ωστόσο, ορισμένα υφιστάμενα μέσα του κοινοτικού δικαίου συμβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στο στόχο της διατήρησης του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης. Ενώ ο πρωταρχικός στόχος του κοινοτικού δικαίου περί ανταγωνισμού είναι οικονομικός, δηλ. να εξασφαλιστεί ένας λειτουργικός ανταγωνισμός μεταξύ των εταιριών της αγοράς, συμβάλλει επίσης στην πρόληψη κάποιου βαθμού σωρευτικού ελέγχου ή συμμετοχής σε εταιρίες μέσων ενημέρωσης που ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την ύπαρξη ενός ευρέος φάσματος απόψεων και γνωμών στις αγορές των μέσων ενημέρωσης[23]. Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» συμβάλλει στη διασφάλιση του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης μέσω ορισμένων διατάξεων που συνδέονται με το περιεχόμενο, ιδίως μέσω των διατάξεών της για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων και των έργων των ανεξάρτητων παραγωγών.

---

20 ΕΕ C 45, 16.2.2002.

21 Πιο πρόσφατες υποθέσεις: N 410/02 (Βέλγιο "φόρος-καταφύγιο"), N 261/03 (γερμανικό FFG). Μπορεί κανείς να τις συμβουλευθεί στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_en.htm#aides

22 COM(2003) 270 τελικό.

23 Βλ. επίσης το συγκεκριμένο πρωτόκολλο για το σύστημα δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη που προσαρτάται στη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Δικαίωμα δημιουργού

Η προστασία του δικαιώματος του δημιουργού διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα. Το νομικό πλαίσιο που θεσπίζει τα δικαιώματα αυτά καθορίζεται στην οδηγία 2001/29/ΕΚ για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας[24]. Στις 30 Ιανουαρίου 2003 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με μέτρα και διαδικασίες για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας[25]. Οι στόχοι της πρότασης είναι να εναρμονιστούν οι εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τα μέσα εφαρμογής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και να θεσπιστεί ένα γενικό πλαίσιο για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών. Η προτεινόμενη οδηγία θα εξασφαλίσει ίσους όρους για τους κατόχους δικαιωμάτων στην ΕΕ, θα ενισχύσει τα μέτρα κατά των παραβατών και έτσι θα δράσει αποτρεπτικά ως προς εκείνους που εμπλέκονται στην πλαστογραφία και την πειρατεία.

Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας

Το 1999 η Επιτροπή δρομολόγησε μια σημαντική έρευνα της υφιστάμενης νομοθεσίας για τις τηλεπικοινωνίες της ΕΕ που είχε ως αποτέλεσμα την έγκριση ενός νέου κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες το 2002, το οποίο πρέπει να εφαρμοστεί από τον Ιούλιο του 2003. Το νέο πλαίσιο ισχύει για όλες τις υποδομές μετάδοσης, ενώ η ρύθμιση του περιεχομένου της μετάδοσης μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών παραμένει εκτός του πεδίου εφαρμογής. Το νέο πλαίσιο περιλαμβάνει ειδικότερα διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στο φάσμα, την έγκριση παροχέων και δικτύων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων· διατάξεις σχετικά με υποχρεώσεις μεταφοράς σήματος, κανόνες πρόσβασης για τα δίκτυα, συστήματα πρόσβασης υπό όρους και συνδεδεμένες διευκολύνσεις. Οι κύριοι στόχοι της έρευνας ήταν να δημιουργηθεί ένα σύνολο κανόνων που θα ήταν απλό, θα στόχευε στην απορύθμιση και θα ήταν τεχνολογικά ουδέτερο και επαρκώς ευέλικτο για να αντιμετωπίσει τις ταχέως μεταβαλλόμενες αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι στόχοι του νέου πλαισίου είναι να ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, να βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να εγγυηθεί βασικά συμφέροντα των χρηστών που δεν θα εξασφαλίζονταν από τις δυνάμεις αγοράς.[26]

---

[24] ΕΕ L 167, 22, 6. 2001.

[25] Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα και διαδικασίες για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, COM (2003) 46 τελικό .

[26] Η δέσμη των οργανισμών τηλεπικοινωνιών περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- οδηγία σχετικά με ένα κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο)
- Μια οδηγία έγκρισης
- Μια οδηγία πρόσβασης και διασύνδεσης
- Μια οδηγία σχετικά με τα δικαιώματα γενικής υπηρεσίας και των χρηστών σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
- Μια απόφαση σχετικά με ένα κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική για το ραδιοφωνικό φάσμα.

Η οδηγία σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο[27] παρέχει ένα ελαφρύ και ευέλικτο νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο και αντιμετωπίζει μόνο εκείνα τα στοιχεία που είναι αυστηρώς απαραίτητα ώστε να εξασφαλιστεί η κατάλληλη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η οδηγία συντάχθηκε κατά τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο ώστε να αποφευχθεί η ανάγκη της συνεχούς αναπροσαρμογής του νομικού πλαισίου στις νέες εξελίξεις.[28] Καλύπτει μια ευρεία ποικιλία υπηρεσιών που παρέχονται επί γραμμής (αποκαλούμενες "υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας") που κυμαίνονται από τις εφημερίδες σε απευθείας σύνδεση και ειδικευμένες υπηρεσίες ειδήσεων (όπως επιχειρηματικές ή οικονομικές πληροφορίες), την εξ αποστάσεως πώληση διάφορων προϊόντων (βιβλία, υλικό και λογισμικό υπολογιστών, φαρμακευτικά προϊόντα κ.λπ.) έως την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση (τραπεζικές εργασίες σε απευθείας σύνδεση, επενδύσεις σε απευθείας σύνδεση). Οι τελευταίες υπηρεσίες έχουν ιδιαίτερη σημασία καθώς αρμόζουν ιδιαίτερα για διασυνοριακή παροχή, γεγονός που η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει στην ανακοίνωσή της σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες[29]. Η οδηγία εφαρμόζεται οριζόντια σε όλους τους τομείς του δικαίου που αφορούν την παροχή υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ανεξάρτητα από το κατά πόσον είναι ζήτημα δημόσιου, ιδιωτικού ή ποινικού δικαίου.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους φραγμούς για την επίτευξη ευρείας πρόσβασης σε νέες υπηρεσίες και εφαρμογές της κοινωνίας της πληροφορίας μέσω ανοικτών πλατφορμών ψηφιακής τηλεόρασης και κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς[30] αφορά τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας. Έχοντας ως γενικότερο στόχο την ανίχνευση των φραγμών στην ευρεία πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, αντιμετωπίζει το ζήτημα της προώθησης ανοικτών τεχνολογικών πλατφορμών για τις κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς (3G) και την ψηφιακή τηλεόραση. Οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να διαδραματίσουν συμπληρωματικό ρόλο ως προς τον προσωπικό υπολογιστή στο μέλλον παρέχοντας ευρεία πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε διαλογικές υπηρεσίες. Η ανακοίνωση προσδιορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στη συνέχεια για τα κράτη μέλη. Προβλέπει επίσης να αναδύεται μακροπρόθεσμα ένα "περιβάλλον πολλών πλατφορμών" το οποίο θα παρέχει προηγμένες υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας κατά συμπληρωματικό τρόπο.

---

27 ΕΕ L 178, 17, 7. 2000.

28 Παραδείγματος χάριν, οι τεχνολογικές εφαρμογές (σύνολα WAP ή PDA) που καθιστούν το περιεχόμενο προσβάσιμο από ειδική συσκευή δεν συνιστούν "τροποποίηση πληροφορίας" κατά την έννοια του άρθρου 12, αλλά μόνο "τεχνική προδιαγραφή του περιεχομένου".

29 COM(2001) 66 τελικό, 7.2.2001.

30 COM(2003) 410 τελικό.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ψηφιακή μετάβαση ("μετάβαση από τις αναλογικές στις ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, από την ψηφιακή μετάβαση στην κατάργηση της αναλογικής μετάδοσης")[31] καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη σχετικά με το δύσκολο έργο της μετάβασης στην ψηφιακή ραδιοτηλεοπτική εκπομπή και τέλος στην κατάργηση της αναλογικής μετάδοσης κατά τρόπο φιλικό προς το χρήστη. Δρομολογεί επίσης μια πολιτική συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα κάνουμε βέλτιστη χρήση του ραδιοφωνικού φάσματος συχνοτήτων που θα γίνει διαθέσιμο μετά την κατάργηση των αναλογικών μεταδόσεων. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 ζητά από τα κράτη μέλη να δημοσιεύσουν τα σχέδιά τους για τη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης μιας πιθανής ημερομηνίας για την τελική κατάργηση της αναλογικής τηλεόρασης, έως το τέλος του 2003. Το γεγονός αυτό θα εξασφαλίσει ότι οι καταναλωτές διαθέτουν αρκετές πληροφορίες και επαρκή προειδοποίηση για να εξοικειωθούν με όλες τις δυνατότητες των νέων υπηρεσιών της ψηφιακής τηλεόρασης και να αναβαθμίσουν τον εξοπλισμό τους. Η ανακοίνωση ενημερώνει τα κράτη μέλη σχετικά με τις "παγίδες" πολιτικής που πρέπει να αποφύγουν και προσδιορίζει τα ζητήματα που πρέπει να αποτελέσουν μέρος των εθνικών σχεδίων μετάβασης. Τα εθνικά μέτρα πρέπει να είναι διαφανή, αναλογικά, έγκαιρα και τεχνολογικά ουδέτερα έτσι ώστε να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη διάκριση κατά ορισμένων μερών και η στρέβλωση του ανταγωνισμού στην αγορά.

Πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην τηλεόραση

Αν και το πρόβλημα της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία *στην τηλεόραση* δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα», η Επιτροπή θα προωθήσει ζητήματα πρόσβασης μαζί με τα κράτη μέλη για το συντονισμό και τη συμπλήρωση των εθνικών σχεδίων και μέτρων στο πλαίσιο της επιτροπής επαφής που θεσπίστηκε από την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Ειδικότερα, θα συζητηθεί περαιτέρω ο εμπλουτισμός του περιεχομένου με ακουστική περιγραφή, ακουστικό υποτιτλισμό, υποτιτλισμό και νοηματική γλώσσα.

Προστασία των καταναλωτών

Όλοι οι κανόνες προστασίας των καταναλωτών της ΕΕ εφαρμόζονται στον οπτικοακουστικό τομέα όπως και σε κάθε άλλο. Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνουν τις γενικές διατάξεις σχετικά με τη διαφήμιση που εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς οι οποίοι περιλαμβάνονται στην οδηγία περί παραπλανητικής διαφήμισης και στην πρόσφατη πρόταση οδηγίας πλαισίου σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές επιχειρήσεων προς καταναλωτές. Η οδηγία πλαίσιο ακολουθεί μια τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση και βασίζεται επίσης στην αρχή της χώρας προέλευσης, καθιστώντας την έτσι συμβατή με την προσέγγιση της υφιστάμενης οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Η πρόταση καθιστά σαφές ότι, σε περίπτωση σύγκρουσης με ειδικούς κανόνες της ΕΕ για τον τομέα οι οποίοι ρυθμίζουν επίσης τον εν λόγω τομέα, εφαρμόζονται αυτοί οι ειδικοί κανόνες για τον τομέα.

---

[31] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιφερειών σχετικά με τη μετάβαση από τις αναλογικές στις ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (από την ψηφιακή "μετάβαση" στην "κατάργηση" της αναλογικής μετάδοσης), COM (2003)541 τελικό.

Η πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό σχετικά με τη συνεργασία και την προστασία των καταναλωτών της 17ης Ιουλίου 2003[32] στοχεύει να δημιουργήσει ένα δίκτυο εθνικών αρχών για την εφαρμογή στον τομέα της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Μεταξύ άλλων διατάξεων, ο κανονισμός θεσπίζει τη μόνιμη επιτροπή για τη συνεργασία στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, ενώ τα ζητήματα που ρυθμίζονται με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» θα εξακολουθήσουν να εξετάζονται μόνον από την επιτροπή επαφής που θεσπίστηκε με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα».

Δίκαιο που εφαρμόζεται σε μη συμβατικές υποχρεώσεις

Η πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές ("Ρώμη ΙΙ") της 22ας Ιουλίου του 2003[33] ορίζει ότι, κατά γενικό κανόνα, "το εφαρμοστέο δίκαιο στην εξωσυμβατική ενοχή που απορρέει από αδικοπραξία είναι εκείνο της χώρας στην οποία επέρχεται ή απειλείται να επέλθει η ζημία, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία συνέβη το ζημιογόνο γεγονός και ανεξάρτητα από την/τις χώρα/ες στην/στις οποία/ες παράγονται έμμεσα αποτελέσματα της ζημίας. Ωστόσο, το δικαίωμα της απάντησης ρυθμίζεται με ειδική διάταξη στο άρθρο 6: "Το εφαρμοστέο δίκαιο στο δικαίωμα απάντησης ή στα ισοδύναμα μέτρα είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του ο οργανισμός ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ή ο εκδότης εφημερίδων".

Εμπορική πολιτική

Όσον αφορά τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της δεν έχουν αναλάβει δεσμεύσεις, ενώ έχουν λάβει παρεκκλίσεις από τη ρήτρα του μάλλον ευνοουμένου κράτους στον τελευταίο γύρο των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων, που είναι γνωστός ως ο "Γύρος της Ουρουγουάης". Έτσι, η ΕΕ επωφελείται από περιθώριο ελιγμών στον οπτικοακουστικό τομέα, γεγονός που εξασφαλίζει τη δυνατότητα τόσο της διατήρησης των υφιστάμενων εθνικών και κοινοτικών μέτρων στον τομέα αυτό όσο και της περαιτέρω ανάπτυξης εθνικών και κοινοτικών πολιτικών και μέσων σε απάντηση στις εξελίξεις του εν λόγω τομέα.

Αυτή η ελευθερία δράσης βρίσκεται στον πυρήνα των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της ΕΕ της 26ης Οκτωβρίου 1999 όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις για τη Γενική Συμφωνία για τις Συναλλαγές στον Τομέα των Υπηρεσιών (GATS) για τον προσεχή γύρο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), ο οποίος βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη και είναι γνωστός ως DDA (Γύρος της Ντόχα). Στα συμπεράσματα αυτά καλείται η Ένωση "*να εξασφαλίσει ότι η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της θα διατηρήσουν τη δυνατότητα διαφύλαξης και ανάπτυξης της ικανότητάς τους να ορίζουν και να εφαρμόζουν τις πολιτιστικές και οπτικοακουστικές πολιτικές τους για τους σκοπούς της συντήρησης της πολιτιστικής τους διαφοράς"*. Η θέση της Κοινότητας στις διαπραγματεύσεις της Ντόχα είναι σε πλήρη συμφωνία με τα συμπεράσματα αυτά.

---

32 COM(2003) 443 τελικό.

33 COM(2003) 427 τελικό.

Προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας στις εξωτερικές σχέσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ανοικτή στο εμπόριο και τη συνεργασία όσον αφορά τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, καθώς η προώθηση των ανταλλαγών στις υπηρεσίες αυτές είναι αναγκαίο συστατικό του στόχου της για πολιτισμική πολυμορφία. Οι στόχοι αυτοί επιδιώκονται μέσω της ανάπτυξης της πολιτιστικής και οπτικοακουστικής διάστασης των υφιστάμενων εταιρικών σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, παραδείγματος χάριν στο πλαίσιο της συμφωνίας του Κοτονού με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού ή την Ευρω-μεσογειακή εταιρική σχέση.

Περαιτέρω, τον Αύγουστο του 2003 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο "Για μια διεθνή νομική πράξη σχετικά με την πολιτιστική πολυμορφία" στην οποία υποστήριξε την ευκαιρία να αναπτυχθεί μια νέα νομική πράξη σχετικά με την πολιτιστική πολυμορφία στο πλαίσιο της ΟΥΝΕΣΚΟ. Η γενική διάσκεψη της ΟΥΝΕΣΚΟ (29 Σεπτεμβρίου–17 Οκτωβρίου 2003) αποφάσισε να ξεκινήσει την εργασία για μια συνέλευση σχετικά με την πολιτιστική πολυμορφία, που θα περιλαμβάνει την υποβολή ενός σχεδίου συνέλευσης στην επόμενη γενική διάσκεψη το 2005.

3. ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η οδηγία "Τηλεόραση χωρίς σύνορα"[34] είναι το κύριο νομοθετικό όργανο σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες. Η οδηγία συμπληρώθηκε ειδικότερα με την οδηγία 2000/31/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο)[35] και με την οδηγία 1993/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση[36] ("οδηγία για την καλωδιακή και τη δορυφορική τηλεόραση"). Σε σχέση με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα», η οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο αποσαφηνίζει ορισμένες νομικές έννοιες και εναρμονίζει ορισμένες πτυχές που δίνουν τη δυνατότητα στις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας να επωφεληθούν πλήρως από τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, ενώ η οδηγία για την καλωδιακή και τη δορυφορική στοχεύει να διευκολύνει τη διασυνοριακή μετάδοση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων δορυφορικά και με καλωδιακή αναμετάδοση.

Το παράρτημα στην τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»[37] παραθέτει το πρόγραμμα εργασίας για το 2003 για την επανεξέταση της οδηγίας. Το πρόγραμμα εργασίας ανήγγειλε δημόσια διαβούλευση με στόχο την παροχή στην Επιτροπή των αναγκαίων πληροφοριών για να εκτιμήσει κατά πόσον υπάρχει ανάγκη επικαιροποίησης ή αναπροσαρμογής της οδηγίας.

---

34 Οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

35 Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000.

36 ΕΕ L 248, 6. 10.,1993, σ. 15-21.

37 COM(2002) 778 τελικό.

Η διαβούλευση βασίστηκε σε έγγραφα συζήτησης που δημοσιεύθηκαν στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής[38]. Διοργανώθηκαν δύο σειρές δημόσιων ακροάσεων στις Βρυξέλλες, στις 2-4 Απριλίου και 23-25 Ιουνίου 2003. Κλήθηκαν επίσης τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαβιβάσουν τις γραπτές τους συνεισφορές έως τις 15 Ιουλίου 2003. Η Επιτροπή έλαβε περισσότερες από 150 συνεισφορές (περίπου 1.350 σελίδες). Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (ιδιωτικοί και δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, ρυθμιστικές αρχές, παραγωγοί, κάτοχοι δικαιωμάτων, καλλιτέχνες) και τα περισσότερα κράτη μέλη υπέβαλαν συνεισφορές. Οι περισσότερες συμφωνούν ότι η οδηγία παρέσχε ένα ευέλικτο και επαρκές πλαίσιο για τη ρύθμιση από τα κράτη μέλη και υποστηρίζουν τη ρεαλιστική προσέγγιση της Επιτροπής. Γενικά, η οδηγία συνέβαλε θετικά στη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών μέσα στην ΕΕ, όμως οι συνεισφορές τόνιζαν επίσης ότι χρειάζεται περαιτέρω μελέτη.

Τα αποτελέσματα αυτής της δημόσιας διαβούλευσης (γραπτά σχόλια και δημόσιες ακροάσεις) συζητήθηκαν με τα μέλη της επιτροπής επαφής που θεσπίστηκε με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» και με τις εθνικές κανονιστικές αρχές.

3.1. Ορισμοί και βασικές έννοιες

Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» ορίζει τα ελάχιστα πρότυπα τα οποία πρέπει να εξασφαλίσει η ρύθμιση του περιεχομένου των τηλεοπτικών μεταδόσεων από τα κράτη μέλη. Οι τηλεοπτικές μεταδόσεις από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπόκεινται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους και πληρούν τις νομικές απαιτήσεις που ισχύουν στο εν λόγω κράτος μέλος μπορούν να λαμβάνονται και να αναμεταδίδονται ελεύθερα σε ολόκληρη την Κοινότητα. Σύμφωνα με την αρχική εστίαση όσον αφορά τη σημασία των μέσων ενημέρωσης και της επικοινωνίας για μια ελεύθερη, δημοκρατική και κοινωνική κοινωνία, αυτά τα ελάχιστα πρότυπα ουσιαστικά περιλαμβάνουν την υποχρέωση να εγκριθούν μέτρα:

- για να εξασφαλιστεί ότι οι εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία δεν μεταδίδονται αποκλειστικά κατά τρόπο ώστε σημαντική μερίδα του κοινού στο εν λόγω κράτος μέλος να εμποδίζεται να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις αυτές σε δωρεάν τηλεοπτικό πρόγραμμα·

- για να προωθηθεί η παραγωγή και η διάδοση ευρωπαϊκών τηλεοπτικών προγραμμάτων·

- για να προστατευθούν οι καταναλωτές όσον αφορά τη διαφήμιση, τη χορηγία και την τηλεαγορά, συμπεριλαμβανομένης της συνεκτίμησης των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών·

- για να προστατευτούν οι ανήλικοι και η δημόσια τάξη·

- για να προστατευτεί το δικαίωμα απάντησης.

[38] http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/review-twf2003/consult_en.htm

Η οδηγία περιέχει τις θεμελιώδεις αρχές οι οποίες θα μπορούσαν να θεωρηθούν στόχοι πολιτικής που ισχύουν για κάθε είδος παροχής οπτικοακουστικών υπηρεσιών (κανόνες σχετικά με την προστασία των ανηλίκων, διαχωρισμός μεταξύ περιεχομένου και διαφήμισης, σαφής προσδιορισμός της διαφήμισης, απαγόρευση ορισμένων προϊόντων). Ορισμένοι από τους λεπτομερείς κανόνες στην οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» εστιάζονται ειδικά στον παραδοσιακό γραμμικό τηλεοπτικό προγραμματισμό (παραδείγματος χάριν οι διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια και την παρεμβολή διαφημιστικών μηνυμάτων).

Το κοινοτικό δίκαιο επί του παρόντος κάνει διάκριση μεταξύ "υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης" που υπόκεινται στην οδηγία "Τηλεόραση χωρίς σύνορα" και "υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας", που υπόκεινται στην οδηγία για το "ηλεκτρονικό εμπόριο". Η κανονιστική προσέγγιση της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» είναι πιο λεπτομερής από την κανονιστική προσέγγιση της οδηγίας για το "ηλεκτρονικό εμπόριο". Αυτό οφείλεται κυρίως στην πρωταρχική σημασία και τον ασύγκριτο αντίκτυπο της τηλεοπτικής μετάδοσης στις κοινωνίες μας μέσω του αποτελέσματος που έχει στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι διαμορφώνουν τη γνώμη τους.

Έως σήμερα, καμία υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας δεν μπορεί να συγκριθεί με τις υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης ως προς τη σημασία και τον αντίκτυπό τους. Η διάδοση των ευρυζωνικών υπηρεσιών ήταν μικρότερη από ό,τι αρχικά αναμενόταν και φαίνεται ότι οι εξελίξεις είναι δύσκολο να προβλεφθούν σε ένα ριζοσπαστικά μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης επιβεβαιώνουν την υπόθεση αυτήν. Ορισμένες συνεισφορές (ιδίως από τα κράτη μέλη) ζήτησαν την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας. Οι ίδιες οι προτάσεις διαφέρουν όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής (από μη παραδοσιακές τηλεοπτικές υπηρεσίες μόνον έως κάθε μορφή οπτικοακουστικού περιεχομένου) και αντικρούονται από άλλες που θεωρούν την οριζόντια ρύθμιση περιεχομένου πρώιμη, καθώς δεν έχει επιτευχθεί ακόμη η πλήρης σύγκλιση των μέσων ενημέρωσης.

Ωστόσο, μεσοπρόθεσμα η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενδελεχής αναθεώρηση της οδηγίας ενδέχεται να είναι αναγκαία για να ληφθούν υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις και αλλαγές όσον αφορά τη δομή της οπτικοακουστικής αγοράς. Συνεπώς, η Επιτροπή θα μελετήσει με τη βοήθεια εμπειρογνωμόνων (στο πλαίσιο ομάδων εργασίας) εάν τυχόν αλλαγές στη ρύθμιση του περιεχομένου για τα διάφορα κανάλια διανομής οπτικοακουστικού περιεχομένου θα ήταν αναγκαίες σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να ληφθεί υπόψη η σύγκλιση των μέσων ενημέρωσης σε τεχνικό επίπεδο καθώς και τυχόν απόκλιση της εθνικής ρύθμισης που επηρεάζει τη δημιουργία και τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Η εντολή της ομάδας βασίζεται στο υφιστάμενο πλαίσιο. Κάθε παρέμβαση θα πρέπει να εξασφαλίζει την αναλογική εφαρμογή των κανόνων του περιεχομένου και τη συνεκτική εφαρμογή των σχετικών πολιτικών που θεωρούνται ότι συνδέονται με τον τομέα αυτόν, όπως π.χ. ο ανταγωνισμός, οι εμπορικές επικοινωνίες, η προστασία του καταναλωτή και η στρατηγική για την εσωτερική αγορά όσον αφορά τον τομέα των υπηρεσιών.

3.2. Γενικοί κανόνες

Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» περιλαμβάνει μια βασική αρχή της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή την εφαρμογή του δικαίου της χώρας προέλευσης που δεν επιτρέπει σχεδόν καμία εξαίρεση. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία καθορίζει ορισμένα κριτήρια που αποβλέπουν να ορίσουν ποιο κράτος μέλος έχει δικαιοδοσία ώστε να αποφευχθεί μια κατάσταση στην οποία ένα δεδομένο πρόγραμμα να υπόκειται στη δικαιοδοσία διάφορων κρατών μελών. Όταν η οδηγία τροποποιήθηκε, το 1997, προστέθηκαν ορισμένα κριτήρια ώστε να καθοριστεί πλήρως ποιο κράτος μέλος έχει δικαιοδοσία επί ποιου ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού. Τέλος, η οδηγία ορίζει ότι, εάν δεν μπορεί να καθοριστεί η δικαιοδοσία χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3, το αρμόδιο κράτος μέλος μπορεί να καθοριστεί με βάση τα άρθρα 52 (νέο άρθρο 43) και τα επόμενα άρθρα της συνθήκης. Η δημόσια διαβούλευση αφορούσε επίσης τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 της οδηγίας.

Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη και οι περισσότεροι από εκείνους που έστειλαν συνεισφορές θεώρησαν ότι οι κανόνες είναι κατάλληλοι, άλλα κράτη μέλη και ενώσεις προστασίας των καταναλωτών εξέφρασαν τις ανησυχίες τους σχετικά με την πολυμορφία των εθνικών νομοθεσιών και το συνεπαγόμενο κίνδυνο της εγκατάστασης ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών στις χώρες με τη λιγότερο αυστηρή νομοθεσία. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έθεσαν το πρόβλημα της διαφήμισης ανάλογα με την περιοχή. Αυτό είναι μία πρακτική κατά την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, που χρησιμοποιούν ένα κανάλι το οποίο προορίζεται για θεατές στη χώρα προέλευσης, προσεγγίζουν περιοχές κοινού σε διαφορετικές χώρες - συνήθως στις γειτονικές χώρες - μέσω του ίδιου καναλιού αλλά με προγράμματα στα οποία οι αρχικές οθόνες διαφήμισης αντικαθίστανται με οθόνες διαφήμισης που τοποθετούνται ειδικά για αυτές τις συμπληρωματικές περιοχές κοινού. Σύμφωνα με αυτές τις απόψεις, υπάρχει κίνδυνος αυτή η πρακτική να υποσκάψει τη χρηματοοικονομική ευρωστία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και συνεπώς την οπτικοακουστική βιομηχανία των γειτονικών χωρών. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η πρακτική συμβαδίζει με την αρχή της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών[39] ή την ελευθερία εγκατάστασης[40] όπως ερμηνεύθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Επιπλέον, οι κανόνες της οδηγίας προκάλεσαν, σε ορισμένες περιπτώσεις, κάποια προβλήματα εφαρμογής, όπως δείχνουν οι διαδικασίες λόγω παράβασης που κινήθηκαν κατά των Κάτω Χωρών σχετικά με τα προγράμματα RTL4 και RTL5. Ωστόσο η Επιτροπή έθεσε στο αρχείο την υπόθεση αυτή ύστερα από απόφαση που εξέδωσε το ολλανδικό συμβούλιο του κράτους[41].

---

39 Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, 26 Απριλίου 1988, υπόθ. 325/85, συλ. I- 02085

40 Όσον αφορά την αρχή αυτή βλέπε τον οδηγό νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σχετικά με τα άρθρα 43 και επόμενα της συνθήκης ΕΚ: Ελευθερία εγκατάστασης, 01/01/2001, http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/services/establ/art43_fr.pdf

41 Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες παράβασης κατά των ολλανδικών αρχών ύστερα από την απόφαση της ολλανδικής επιτροπής των μέσων ενημέρωσης (Commissariaat voor de Media) να χορηγήσει στην ίδια δικαιοδοσία για τα προγράμματα RTL 4 και RTL 5 που εκπέμπονται από ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό που εμπίπτει στη δικαιοδοσία των αρχών του Λουξεμβούργου. Χωρίς να αμφισβητείται η ανάλυση που έγινε σχετικά με τα ζητήματα από το Commissariaat voor de Media, μια απόφαση του συμβουλίου του κράτους ακύρωσε παρ' όλα αυτά την απόφαση που ελήφθη, θεωρώντας ότι ο φορέας αυτός δεν μπορεί να χορηγήσει στον εαυτό του τη δικαιοδοσία με αυτόν τον τρόπο και να δρομολογήσει μία κατάσταση διπλής διαδικασίας η οποία είναι αντίθετη με την οδηγία "Τηλεόραση χωρίς σύνορα". Υπό το πρίσμα αυτής της απόφασης, οι ολλανδικές αρχές αναγνωρίζουν, όπως υποστήριζε η Επιτροπή στην υπόθεση αυτή, ότι η οδηγία απαγορεύει κάθε κατάσταση στην οποία ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός

Όπως και στο παρελθόν η Επιτροπή θα εξετάσει τυχόν ζητήματα που προκύπτουν σχετικά με τις αρχές αυτές μέσω της επιτροπής επαφής και με τη συμμετοχή των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, εφόσον ενδείκνυται.

3.3. Το δικαίωμα στην ενημέρωση

Στη διαδικασία διαβούλευσης, το δικαίωμα στην ενημέρωση συζητήθηκε σε σχέση με δύο πτυχές. Το πρώτο έγγραφο συζήτησης έθετε ερωτήματα σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα των σημερινών διατάξεων στο άρθρο 3α της οδηγίας (εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία). Το έγγραφο συζήτησης 6 πραγματεύονταν την ανάγκη να εισαχθεί για το μέλλον ένα δικαίωμα για σύντομα αποσπάσματα των εκδηλώσεων που υπόκεινται σε αποκλειστικά δικαιώματα και τη χορήγηση "πρόσβασης" στις εκδηλώσεις αυτές.

Η πλειονότητα των εισηγήσεων που ελήφθησαν θεωρεί ότι το άρθρο 3α) της οδηγίας είναι χρήσιμο, αναγκαίο, αποτελεσματικό και αναλογικό. Ορισμένες συνεισφορές, ιδίως από γερμανικούς ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, είναι πιο επικριτικές στο θέμα αυτό. Όσον αφορά τις πιθανές επεκτάσεις αυτών των διατάξεων, από ορισμένους δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς προτάθηκε η ιδέα να υπάρχει ένας ευρωπαϊκός κατάλογος εκδηλώσεων μείζονος σημασίας για (την ευρωπαϊκή) κοινωνία κυρίως με στόχο να ξεπεραστεί η πρακτική της εμπορίας ορισμένων δικαιωμάτων σε εδαφική βάση, αλλά η πρόταση αυτή αντιμετώπισε ευρύτατο σκεπτικισμό. Αν και προτάθηκαν διάφορες βελτιώσεις στις συνεισφορές δεν προέκυψε συναίνεση σχετικά με το εάν θα οριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο η έννοια της "σημαντικής μερίδας του κοινού" ή η ανάγκη να επανεξεταστεί η οδηγία όσον αφορά τις ημερομηνίες αναφοράς. Ορισμένα κράτη μέλη και άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη θα χαιρέτιζαν τη συμπερίληψη μιας θετικής απόφασης από την Επιτροπή σχετικά με τη συμβατότητα των προτεινόμενων μέτρων (κατάλογοι) με το κοινοτικό δίκαιο. Αυτό μπορεί να παράσχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου σε σύγκριση με την παρούσα κατάσταση κατά την οποία η Επιτροπή πρέπει να κινήσει διαδικασία λόγω παράβασης, εάν θεωρήσει ότι τα εθνικά μέτρα είναι δυσανάλογα με τον επιδιωκόμενο στόχο.

Οι διαβουλεύσεις έδειξαν ότι δεν υπάρχει επείγουσα και πιεστική ανάγκη αναθεώρησης της διάταξης αυτής της οδηγίας. Όπως αναφέρθηκε σε ορισμένες συνεισφορές, η επικείμενη απόφαση του Πρωτοδικείου[42] σε σχέση με το άρθρο 3α) ενδέχεται να παράσχει νέα στοιχεία που να καταστήσουν αναγκαία την περαιτέρω συζήτηση των "κατευθυντήριων αρχών" ή το ρόλο της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα συζητήσει τα ζητήματα αυτά στο πλαίσιο της επιτροπής επαφής το δεύτερο εξάμηνο του 2004. Οι πιθανές κατευθυντήριες γραμμές θα παρέχουν ειδικές πληροφορίες για τα κράτη μέλη σχετικά με την επιλογή και την εφαρμογή των εθνικών μέτρων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η έννοια του ευρωπαϊκού καταλόγου δεν θα έχει προστιθέμενη αξία, καθόσον η παρούσα έννοια της οδηγίας αφήνει στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών τον καθορισμό των εκδηλώσεων μείζονος σημασίας λόγω των εθνικών και περιφερειακών πολιτιστικών και κοινωνικών ιδιαιτεροτήτων. Μια ριζοσπαστική ανατροπή αυτής της έννοιας ώστε να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να καθορίσουν τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας. Περαιτέρω, οι προτάσεις δεν θα συμβάλουν στην υπερνίκηση της πρακτικής που ακολουθείται για την εμπορία ορισμένων δικαιωμάτων σε εδαφική βάση. Οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν

εμπίπτει στη δικαιοδοσία περισσότερων του ενός κρατών μελών. Συνεπώς η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει στο αρχείο το φάκελο αυτό.

42 Kirch Media, T- 33/01 CFI

ότι ένα καταστατικά εναρμονισμένο δικαίωμα πρόσβασης σε σημαντικές εκδηλώσεις πρέπει να καθοριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι τρέχουσες διαφωνίες μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με το ζήτημα αυτό δημιουργούν στρεβλώσεις. Άλλα κράτη μέλη διατηρούν κάποιο σκεπτικισμό· οι ιδιωτικοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και οι κάτοχοι δικαιωμάτων θεωρούν ότι είναι ζήτημα εθελοντικών κωδίκων και απορρίπτουν έντονα κάθε έννοια δικαιώματος "πρόσβασης" σε αυτό το περιεχόμενο.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ζήτημα του δικαιώματος πρόσβασης σε σημαντικές εκδηλώσεις χρειάζεται περισσότερη προσοχή[43] και θα καλέσει εμπειρογνώμονες για να συζητήσει περαιτέρω το ζήτημα αυτό (στο πλαίσιο μιας ομάδας εξέτασης). Τα ζητήματα που διακυβεύονται πρέπει να εξεταστούν σε σχέση με τη ρύθμιση του δικαιώματος του δημιουργού. Πρέπει να απαντηθούν τρία κύρια ερωτήματα: Σε ποιο βαθμό η οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού παρέχει επαρκή λύση μέσω της διάταξης για "δίκαιη μεταχείριση"; Οι γενικοί στόχοι πολιτικής που διακυβεύονται (πλουραλισμός πηγών ενημέρωσης κ.λπ.) απαιτούν τον καταστατικό ορισμό του "δικαιώματος πρόσβασης" για τηλεοπτικούς οργανισμούς και πρακτορεία ειδήσεων; Τι είδος παρέμβασης θα πρέπει να προβλεφθεί;

3.4. Προώθηση παραγωγής, προθεσμία προβολής

Η ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ευρωπαϊκών έργων κατά το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής (άρθρα 4 και 6 της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»)

Το άρθρο 4 της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» προβλέπει τη λήψη μέτρων για την προώθηση των "ευρωπαϊκών έργων". Αυτά τα "ευρωπαϊκά έργα" ορίζονται στο άρθρο 6.

Η πλειονότητα των ενδιαφερομένων είναι υπέρ της παρούσας κατάστασης. Ορισμένοι ζήτησαν την ενίσχυση των απαιτήσεων, ενώ άλλοι πρότειναν την αντικατάσταση των υφιστάμενων απαιτήσεων με άλλα μέσα, όπως π.χ. η υποχρέωση επενδύσεων ή τα ειδικά προγράμματα υποστήριξης για την ευρωπαϊκή παραγωγή. Μια μειονότητα ενδιαφερομένων εξακολουθεί να αμφισβητεί την ανάγκη ή/και την αναλογικότητα αυτών των απαιτήσεων.

Οι προτάσεις για την ενίσχυση των υπαρχουσών απαιτήσεων περιελάμβανε:

- τη θέσπιση ενός ρητού ποσοτικού στόχου αντί της έκφρασης "το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής τους". Το προτεινόμενο ελάχιστο ποσοστό κυμαινόταν από 51% ως 75%·

- την αποσαφήνιση της υποχρέωσης με τη διαγραφή της διατύπωσης *"κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό και με τα κατάλληλα μέσα*". Η πρόταση αυτή υποστηρίχτηκε από πολλούς παραγωγούς, σεναριογράφους και διανομείς.

Λίγες μόνον παρεμβάσεις ζήτησαν νέους επιμέρους στόχους ή ποσοστώσεις για εθνικές παραγωγές, μη εθνικά ευρωπαϊκά έργα, κινηματογραφικά έργα και "περιφερειακά" προγράμματα με ειδικές γλωσσικές διασυνδέσεις. Η θέσπιση υποχρέωσης επενδύσεων προτάθηκε επίσης, συμπληρωματικά προς τα μέτρα του χρόνου εκπομπής.

---

43 Βλ. επίσης αίτημα αριθ. 1358/2002 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ορισμένοι ζήτησαν τη βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχέση με το εν λόγω άρθρο, εκδίδοντας εκ νέου κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συλλογή και την επικύρωση στοιχείων ή με την οργάνωση της παρακολούθησης σε κοινοτικό επίπεδο.

Οι ενδιαφερόμενοι διατύπωσαν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις όσον αφορά την ανάγκη περαιτέρω εναρμόνισης του ορισμού των ευρωπαϊκών έργων που προβλέπεται στο άρθρο 6. Εκείνοι που ήταν υπέρ της εναρμόνισης πρότειναν να ακολουθηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην ευρωπαϊκή σύμβαση για τις κινηματογραφικές συμπαραγωγές.

Ευρωπαϊκά έργα από ανεξάρτητους παραγωγούς (άρθρο 5 της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»)

Το άρθρο 5 καθορίζει το στόχο ποσοστού 10% όσον αφορά το χρόνο εκπομπής ή τον προϋπολογισμό των προγραμμάτων για ευρωπαϊκά έργα ανεξάρτητων παραγωγών. Η πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών ήταν υπέρ της σημερινής κατάστασης. Και πάλι στο σημείο αυτό υπήρχαν επίσης προτάσεις για την αύξηση του ποσοστού σε 25% ή/και αφαίρεσης της πρότασης "κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό και με τα κατάλληλα μέσα". Υπήρξαν όμως και ορισμένοι που ζήτησαν να αφαιρεθούν οι υφιστάμενες απαιτήσεις ή να αντικατασταθούν από άλλους μηχανισμούς.

Η πλειονότητα θεώρησε ότι η απουσία ορισμού της έννοιας "ανεξάρτητος παραγωγός" δεν αποτελεί εμπόδιο για την κυκλοφορία των έργων μέσα στην ΕΕ. Με άλλα λόγια, υπάρχει ευρεία υποστήριξη για τη σημερινή κατάσταση. Ωστόσο, αρκετοί ενδιαφερόμενοι επιθυμούν την εισαγωγή ενός εναρμονισμένου ορισμού και παρείχαν ένα μακρύ κατάλογο βασικών κριτηρίων για τις ανεξάρτητες παραγωγές για τους σκοπούς της οδηγίας. Μια πιθανή ενέργεια θα ήταν αυτός ο κατάλογος κριτηρίων να καταστεί διαθέσιμος στα κράτη μέλη με τη μορφή κατευθυντήριων γραμμών.

Διατάξεις που είναι κοινές στα άρθρα 4, 5 και 6 της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»

Υπήρχαν αιτήσεις μειονότητας για την εξαίρεση από τα μέτρα για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων των θεματικών καναλιών, των τηλεαγορών, των χωρών με μικρή ικανότητα οπτικοακουστικής παραγωγής ή περιορισμένης γλωσσικής περιοχής, των μικρομεσαίων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και των καναλιών με μικρό κοινό (το "κριτήριο de minimis"). Ορισμένοι ζήτησαν ειδικές διατάξεις για τους "νέους" ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς και τις νέες μορφές παροχής και πρόσβασης σε προγράμματα, όπως η "πληρωμή ανά θέαμα" ("pay per view") ή η "βιντεοπαραγγελία" ("video on demand"). Ωστόσο, κάθε εξαίρεση από την εφαρμογή των μέτρων για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων πρέπει να καθοριστεί και να περιγραφεί ενδελεχώς στην οδηγία.

Προθεσμία προβολής των μέσων ενημέρωσης (άρθρο 7 της οδηγίας τηλεόραση χωρίς σύνορα)

Η μεγάλη πλειονότητα των ενδιαφερομένων τάχθηκαν υπέρ της σημερινής κατάστασης όσον αφορά τη προθεσμία προβολής από τα μέσα ενημέρωσης που καθορίζεται στο άρθρο 7. **Οι δημόσιες ακροάσεις και οι συνεισφορές στη διαδικασία της επανεξέτασης έδειξαν ότι το κεφάλαιο ΙΙΙ της οδηγίας αντιπροσωπεύει ένα πολύ ισορροπημένο συμβιβασμό όσον αφορά την προώθηση ενός πολύμορφου ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού τοπίου. Συνεπώς, η Επιτροπή στο παρόν στάδιο δεν προτίθεται να προτείνει τροποποιήσεις σχετικά με τις διατάξεις αυτές. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί περαιτέρω την εφαρμογή της υπό το πρίσμα της μελέτης που προβλέπεται στο άρθρο 25α) της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα».**

3.5. Εμπορικές επικοινωνίες

Το κεφάλαιο IV της οδηγίας ορίζει ένα σύνολο κανόνων για τη διαφήμιση, τη χορηγία και τις τηλεαγορές, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις διαφημίσεις που απευθύνονται σε ανηλίκους. Ορίζει κανόνες σχετικά με την ποσότητα των διαφημίσεων που μπορούν να μεταδίδονται επί της οθόνης (ημερήσια και ωριαία όρια, άρθρο 18), τον αριθμό των διαφημιστικών διαλειμμάτων και τους κανόνες που τα αφορούν (άρθρο 11) και τους κανόνες που αφορούν το περιεχόμενο και την παρουσίαση των διαφημιστικών μηνυμάτων (άρθρα 10, 12, 13, 14, 15 και 16). Ειδικοί κανόνες (άρθρο 17) ισχύουν για τη χορηγία.

Η οδηγία επιδιώκει να προστατεύσει τα συμφέροντα των τηλεθεατών, π.χ. με το σαφή διαχωρισμό μεταξύ συντακτικού περιεχομένου και διαφήμισης και να προστατεύσει την ακεραιότητα και την αξία των οπτικοακουστικών έργων και των κατόχων των δικαιωμάτων, π.χ. με την αποφυγή υπερβολικών διακοπών. Κατά τη δημόσια διαβούλευση η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να στείλουν τις συνεισφορές τους, εδικά σχετικά με τη συνάφεια των διατάξεων αυτών, έχοντας υπόψη τις εξελίξεις της αγοράς και την τεχνολογική πρόοδο. Ένα από τα ερωτήματα που τέθηκε ήταν κατά πόσο οι κανόνες που περιορίζουν την ποσότητα των διαφημίσεων μπορούν να καταστούν πιο ευέλικτοι ώστε να λάβουν υπόψη το βαθμό της επιλογής και του ελέγχου του χρήστη και κατά πόσο οι νέες τεχνικές διαφήμισης είναι συμβατές με τις διατάξεις της οδηγίας.

Οι θέσεις που εκφράστηκαν σχετικά με τα διάφορα σημεία που εξετάστηκαν μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Όσον αφορά τις έννοιες και τους ορισμούς που καθορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας, οι περισσότερες από τις θέσεις που εκφράστηκαν είναι υπέρ της διατήρησης των υφιστάμενων ορισμών. Υπάρχει μικρή υποστήριξη για αλλαγές, ενώ το γενικό αίσθημα είναι ότι είναι πολύ νωρίς για να ορίσουμε τις νέες τεχνικές διαφήμισης στην οδηγία.

Ενώ οι περισσότερες από τις συνεισφορές θεωρούν ότι οι διατάξεις σχετικά με την προστασία των ανηλίκων (άρθρο 16) και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (άρθρο 12) είναι επαρκείς και τάσσονται υπέρ της διατήρησης της σημερινής κατάστασης, υπάρχουν, ωστόσο, ορισμένες ενώσεις που εκπροσωπούν καταναλωτές και οικογένειες που θα ήθελαν οι διατάξεις για την προστασία των ανηλίκων να γίνουν πιο αυστηρές σε κάποιο βαθμό. Πρόκειται για ένα τομέα τον οποίο αντιμετώπισε πρόσφατα η Επιτροπή στην πρότασή της σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

Οι περισσότερες από τις συνεισφορές που στάλθηκαν στην Επιτροπή θα ήθελαν να διατηρηθούν οι υφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τη μορφή και την παρουσίαση των διαφημίσεων (άρθρο 10). Ενώ υποστηρίζουν την αρχή του διαχωρισμού του διαφημιστικού και του συντακτικού περιεχομένου, ορισμένοι άμεσα ενδιαφερόμενοι, ιδίως διαφημιστές, έμποροι και εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, θα επιθυμούσαν ωστόσο κάποιο βαθμό ευελιξίας όσον αφορά τις ρυθμίσεις εφαρμογής, ιδιαίτερα όσον αφορά τον ιδιαίτερο χαρακτήρα μεμονωμένων μηνυμάτων ή την απαγόρευση της συγκεκαλυμμένης διαφήμισης.

Οι διατάξεις που διέπουν την παρεμβολή διαφημιστικών μηνυμάτων και μηνυμάτων τηλεαγορών θεωρούνται γενικά επαρκείς. Ενώ αναγνωρίζεται ότι τα διαφημιστικά μηνύματα πρέπει θεωρητικά να παρεμβάλλονται μεταξύ προγραμμάτων και ότι οι παρεμβολές κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων δεν πρέπει να επηρεάζουν την αξία ή την ακεραιότητα των ίδιων των προγραμμάτων, πολλές συνεισφορές απαιτούν την απλοποίηση των κανόνων, ιδίως όσον αφορά τα αθλητικά προγράμματα και τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο μεταξύ κάθε διαφημιστικού μηνύματος πρέπει να περάσουν 20 λεπτά.

Τα προϊόντα καπνού καθώς και τα φάρμακα που διατίθενται μόνο με ιατρική συνταγή καλύπτονται από απαγορεύσεις τηλεοπτικής διαφήμισης, ενώ υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί όσον αφορά τα αλκοολούχα ποτά. Ενώ οι διατάξεις αυτές υποστηρίζονται γενικά από τα ενδιαφερόμενα μέρη, ένα κράτος μέλος και ορισμένες ενώσεις θα ήθελαν παρ'όλα αυτά να υπάρχουν αυστηρότερες διατάξεις όσον αφορά τη διαφήμιση αλκοολούχων ποτών.

Η πλειονότητα των κρατών μελών υποστηρίζει τις διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια, αλλά ορισμένα κράτη μέλη, οι περισσότεροι εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και ορισμένες διαφημιστικές εταιρίες θα ήθελαν να υπάρχει κάποιος βαθμός ευελιξίας στους κανόνες. Γενικά, οι γνώμες που εκφράστηκαν δεν είναι υπέρ της διαμόρφωσης των κανόνων σε συνάρτηση με το είδος του προγράμματος ή του κοινού. Αρκετοί εμπορικοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και διαφημιστικές εταιρίες θα ήθελαν να υπάρχει πιο εκτενής χρήση της ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία ή της από κοινού ρύθμισης, αλλά άλλες συνεισφορές θεωρούν ότι η χρήση αυτών των μηχανισμών δεν είναι αποτελεσματική για τις διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια.

Πολλές συνεισφορές θεωρούν ότι οι κανόνες για τη χορηγία είναι κατάλληλοι, ενώ υπάρχουν επίσης εκκλήσεις για αποσαφήνιση, ιδίως σχετικά με το κατά πόσο οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν την παρουσίαση προϊόντων.

Όσον αφορά τις νέες διαφημιστικές τεχνικές, μια σημαντική πλειονότητα έχει την άποψη ότι με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων, η χωρισμένη οθόνη, η διαλογική διαφήμιση και η εικονική διαφήμιση είναι συμβατές με τους όρους της οδηγίας. Παρ'όλα αυτά για λόγους ασφάλειας δικαίου και για να εξασφαλιστεί η ισότιμη διαχείριση των τεχνικών αυτών στα κράτη μέλη της ΕΕ, πολλά ενδιαφερόμενα μέρη ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι κανόνες της οδηγίας έναντι αυτών των νέων τεχνικών με την εκπόνηση μιας ερμηνευτικής ανακοίνωσης.

Η Επιτροπή αποφάσισε συνεπώς να εγκρίνει στο προσεχές μέλλον μια ερμηνευτική ανακοίνωση που θα καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου IV της οδηγίας, ιδίως όσον αφορά τις νέες διαφημιστικές τεχνικές. Επιπλέον, η ανακοίνωση θα εξετάσει με τη βοήθεια εμπειρογνωμόνων (στο πλαίσιο μιας ομάδας μελέτης) τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αναπτυχθούν οι κανόνες για τις παρεμβολές και τη διάρκεια, ιδίως για να λάβουν υπόψη το βαθμό του ελέγχου που ασκείται από τους θεατές και την ευρύτερη επιλογή προγραμμάτων που προσφέρονται. Αυτή η εξέταση θα λάβει επίσης υπόψη τα αποτελέσματα της ανεξάρτητης μελέτης που παραγγέλθηκε από την Επιτροπή σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων για τη ρύθμιση των διαφημιστικών αγορών[44] και την πρόταση οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές συναλλαγές.

3.6. Προστασία των ανηλίκων και της δημόσιας τάξης

Τα σχόλια που εκφράστηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση δείχνουν ότι υπάρχει γενική συναίνεση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών ότι οι διατάξεις που καθορίζονται στην οδηγία για την προστασία των ανηλίκων είναι ικανοποιητικές και επαρκείς. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι θεώρησαν ότι είναι επιθυμητό να επεκταθεί η εφαρμογή των διατάξεων αυτών στο διαδίκτυο.

---

[44] Βλ. ΕΕ S107-95378

Το άρθρο 22 της οδηγίας κάνει το διαχωρισμό μεταξύ προγραμμάτων που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την ανάπτυξη των ανηλίκων (άρθρο 22 παράγραφος 1) και προγραμμάτων που ενδέχεται να βλάψουν την ανάπτυξη των ανηλίκων (άρθρο 22 παράγραφος 2). Πολλοί ενδιαφερόμενοι θεωρούν ότι η διάταξη αυτή πρέπει να διατηρηθεί όπως έχει και ότι δεν υπήρχαν προβλήματα με την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Ωστόσο, ορισμένοι υποστηρίζουν την απόπειρα να αποσαφηνιστεί το επακριβές νόημα των διατάξεων στο άρθρο 22 παράγραφος 1 και 2.

Οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι που διατύπωσαν σχόλια σχετικά με το θέμα της απαγόρευσης εκπομπών που περιέχουν υποκίνηση σε μίσος λόγω φυλής, φύλου ή εθνικότητας είναι ικανοποιημένοι με τη διάταξη ως έχει και δεν γνωρίζουν να υπάρχουν προβλήματα. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι υποστήριξαν ότι η από κοινού ρύθμιση ή η ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία θα ήταν ακατάλληλες στον τομέα αυτό. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι ζήτησαν τον περαιτέρω προβληματισμό σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα κατά της διάκρισης λόγω φυλής, φύλου ή εθνικότητας, ενώ άλλοι τόνισαν την ανάγκη να ισορροπηθεί προσεκτικά το θεμελιώδες δικαίωμα ελευθερίας του λόγου με μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτό.

Οι συνεισφορές που ελήφθησαν δείχνουν ότι τα μοντέλα από κοινού ρύθμισης λειτουργούν πολύ καλά σε ορισμένα κράτη μέλη, αλλά ορισμένοι ενδιαφερόμενοι υποστήριξαν ότι οι απλοί κώδικες δεοντολογίας χωρίς έλεγχο από τις δημόσιες αρχές δεν είναι επαρκείς.

Η γενική αίσθηση είναι ότι, ενώ οι κανόνες που είναι εφαρμοστέοι είναι αρκετά σαφείς, η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων αυτών ενδέχεται να θέτει όλο και μεγαλύτερα προβλήματα, ιδίως στο ψηφιακό περιβάλλον και το περιβάλλον σε απευθείας σύνδεση. Στο πλαίσιο αυτό, τονίστηκαν ιδιαίτερα τα οφέλη που προκύπτουν από τα αποτελεσματικά μοντέλα ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία και από κοινού ρύθμισης. Μεγάλο ενδιαφέρον εκφράστηκε για την εμβάθυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της δικτύωσης των φορέων.

Το άρθρο 2α) της οδηγίας επιτρέπει την "παρέκκλιση από την υποχρέωση να εξασφαλίζουν την ελευθερίας λήψεως" για περιεχόμενο που μπορεί να βλάψει την ανάπτυξη των ανηλίκων. Οι περισσότεροι από τους ενδιαφερομένους που διατύπωσαν σχόλια σχετικά με το θέμα αυτό θεωρούν ότι η διάταξη του άρθρου 2α) είναι επαρκής και αναλογική για την εξασφάλιση της προστασίας του σχετικού δημόσιου συμφέροντος. Ωστόσο, ορισμένοι θεωρούν ότι η διαδικασία μπορεί να γίνει απλούστερη ή ότι η πιθανή εφαρμογή της διάταξης αυτής πρέπει να διευκρινιστεί, π.χ. με μια ερμηνευτική ανακοίνωση.

Ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης και λαμβάνοντας υπόψη την ανησυχία που εξέφρασαν πολλοί ενδιαφερόμενοι σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των εφαρμοστέων κανόνων, η Επιτροπή θα προτείνει ως πρώτο βήμα την επικαιροποίηση της σύστασης σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μοντέλων ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία και από κοινού ρύθμισης (βλ. κεφάλαιο 3.10), ιδίως ενόψει του περιβάλλοντος σε απευθείας σύνδεση, έτσι ώστε να συμβάλει στον αποτελεσματικό σεβασμό των αρχών προστασίας των ανηλίκων και της δημόσιας τάξης που έχουν αναγνωριστεί ότι έχουν γενική σημασία ανεξάρτητα από τη φύση μιας υπηρεσίας ή τον τρόπο μετάδοσής της.

3.7. Δικαίωμα απάντησης

Οι περισσότεροι από τους ενδιαφερομένους που διατύπωσαν σχόλια σχετικά με το δικαίωμα απάντησης όσον αφορά τις τηλεοπτικές υπηρεσίες θεωρούν ότι η διάταξη ως έχει είναι κατάλληλη και ότι δεν είναι αναγκαία πρόσθετη ρύθμιση. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι θεώρησαν ότι πρέπει να αναπτυχθεί ένα δικαίωμα απάντησης εφαρμοστέο σε όλα τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι το εφαρμοστέο δίκαιο όσον αφορά το δικαίωμα απάντησης ή ισοδύναμα μέτρα πρέπει να είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός.

Όπως προτάθηκε στη διαδικασία διαβούλευσης, η Επιτροπή θα υιοθετήσει την άποψη ότι το δικαίωμα απάντησης είναι εφαρμοστέο σε όλα τα μέσα ενημέρωσης. Ως πρώτο βήμα, το δικαίωμα της απάντησης μπορεί να συμπεριληφθεί στη σύσταση για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η Επιτροπή θα συμμετάσχει επίσης ενεργητικά στο έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το δικαίωμα της απάντησης στο περιβάλλον σε απευθείας σύνδεση.

3.8. Θεσμικές πτυχές

Η διαδικασία διαβούλευσης επικεντρώθηκε στη λειτουργία της επιτροπής επαφής και στον τρόπο με τον οποίο οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να ενσωματωθούν καλύτερα στο έργο που γίνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μια άλλη ιδέα που αντιμετωπίστηκε στα έγγραφα συζήτησης ήταν η υπερνίκηση των μειονεκτημάτων των μοντέλων από κοινού ρύθμισης (κατακερματισμός των αγορών κ.λπ.) μέσω διαφορετικών μορφών συνεργασίας μεταξύ των φορέων από κοινού ρύθμισης.

Η επιτροπή επαφής αντιμετωπίζεται ευρέως θετικά ως ένα ευαίσθητο και χρήσιμο όργανο. Υπάρχει μικρότερη συμφωνία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι εθνικές κανονιστικές αρχές πρέπει να συμμετέχουν καλύτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η πλειονότητα των ρυθμιστικών αρχών και ορισμένα κράτη μέλη τάσσονται υπέρ της δημιουργίας μιας κανονιστικής επιτροπής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ κάποια άλλα κράτη μέλη είναι κατά του πολλαπλασιασμού των επιτροπών.

Ορισμένες συνεισφορές πρότειναν επίσης να γίνονται γνωστά στο κοινό τα πρακτικά της επιτροπής επαφής ώστε το έργο της να είναι πιο διαφανές. Οι ιδιωτικοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ζήτησαν να έχουν καθεστώς παρατηρητή στο πλαίσιο της επιτροπής επαφής.

Οι συνεισφορές στη διαδικασία διαβούλευσης οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι τη σύνθεση και τα καθήκοντα που αποδίδονται στην επιτροπή επαφής δεν πρέπει να μεταβληθούν. Σε απάντηση της αίτησης για μεγαλύτερη διαφάνεια η Επιτροπή θα προτείνει στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής Επαφής το 2004, μια αλλαγή στο άρθρο 7 του "κανονισμού της επιτροπής επαφής", το οποίο επί του παρόντος ορίζει ότι τα πρακτικά της Επιτροπής Επαφής είναι απόρρητα. Η Επιτροπή θα προτείνει ότι, σε συμφωνία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής[45], ο εσωτερικός κανονισμός πρέπει να επιτρέπει τη δημοσίευση της ημερήσιας διάταξης, εγγράφων και πρακτικών της επιτροπής επαφής, πλην των εξαιρέσεων που αναφέρονται στον κανονισμό. Τα έγγραφα αυτά θα δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα καλέσει, όπως και στο παρελθόν, τους εκπροσώπους της βιομηχανίας, ανάλογα με την περίσταση όταν τα θέματα στην ημερήσια διάταξη συνιστούν την παρουσία τους, αλλά δεν θεωρεί κατάλληλο να εκπροσωπούνται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί σε μόνιμη βάση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει την πρακτική της της πρόσκλησης των προέδρων και των διευθυντών των εθνικών κανονιστικών αρχών σε συνεδριάσεις σε βάση ad hoc. Δύο τέτοιες συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν το 2003. Εάν η εμπειρία από τις συνεδριάσεις αυτές εξακολουθεί να είναι τόσο ικανοποιητική στο μέλλον όσο και στο παρελθόν, η Επιτροπή θα εξετάσει τη δυνατότητα συγκρότησης μιας μόνιμης "ευρωπαϊκής ομάδας ρυθμιστικών αρχών για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες" στο δεύτερο εξάμηνο του 2004. Μια πιθανή απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το σκοπό αυτό θα φανερώσει σαφώς ότι τα καθήκοντα της επιτροπής ρυθμιστικών αρχών περιορίζονται στην ανταλλαγή απόψεων σχετικά με επιχειρησιακά και τεχνικά ζητήματα, ενώ η Επιτροπή Επαφής παραμένει η επιτροπή που είναι υπεύθυνη δυνάμει των διατάξεων της οδηγίας.

3.9. Η σύσταση σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

Η σύσταση σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας[46] είναι το πρώτο νομικό μέσο – σε επίπεδο ΕΕ – όσον αφορά το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση και των υπηρεσιών πληροφόρησης στο διαδίκτυο. Η σύσταση παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη εθνικής ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Ειδικότερα, ζητά από τους παροχείς υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση στο διαδίκτυο να αναπτύξουν κώδικες δεοντολογίας ώστε να εφαρμόζουν καλύτερα και να αποσαφηνίζουν την τρέχουσα νομοθεσία.

---

45 ΕΕ L 145, 31.5.2001, σ. 43.

46 Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών μέσων και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα L 270, 7.10.1998, σ. 48).

Η δεύτερη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εφαρμογή της σύστασης από τα *κράτη μέλη* (καθώς και από τα προσχωρούντα κράτη και τα άλλα κράτη που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο) εξακολουθεί να μην είναι ακόμα ομοιόμορφη. Ωστόσο, ο αριθμός των ανοιχτών τηλεφωνικών γραμμών και των κωδίκων δεοντολογίας αυξήθηκε σημαντικά και το γεγονός ότι δύο από τα προσχωρούντα κράτη που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο έχουν δημιουργήσει ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές αποτελεί επίσης θετικό σημάδι.

Η κατάταξη ή η ταξινόμηση του οπτικοακουστικού περιεχομένου διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προστασία των ανηλίκων. Σε ορισμένες συνεισφορές θεωρήθηκε ότι –το σύστημα εκτίμησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πολιτισμικές και κοινωνικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Παρ'όλα αυτά, μπορεί να υπάρξει ένα σύστημα της ΕΕ κοινών, περιγραφικών συμβόλων για να βοηθήσει τους θεατές να αξιολογούν το περιεχόμενο των προγραμμάτων. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί σε μία προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω μέσω της συνεργασίας των φορέων από κοινού ρύθμισης στα κράτη μέλη και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο της προσέγγισης της διασταύρωσης των μέσων ενημέρωσης η σύσταση της Επιτροπής προβλέπει την πρόταση επικαιροποίησης της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ώστε να συμπεριλάβει την έκκληση για εναρμόνιση αυτών των περιγραφικών συμβόλων.

Το μεταβαλλόμενο τοπίο των μέσων ενημέρωσης, που προκύπτει από τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία των μέσων ενημέρωσης καθιστά αναγκαίο να διδάξουμε στα παιδιά (και στους γονείς) να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τα μέσα ενημέρωσης. Το να γνωρίζουμε πού θα βρούμε πληροφορίες και πώς να τις ερμηνεύουμε αποτελεί σήμερα μια ουσιώδη δεξιότητα. Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι που συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» πρότειναν επίσης – πέραν των ζητημάτων που προαναφέρθηκαν – να συμπεριληφθεί και η γνώση των μέσων ενημέρωσης στα θέματα της σύστασης. Πρόκειται για ένα ζήτημα που η Επιτροπή θα εξετάσει προσεκτικά υπό το πρίσμα της προβλεπόμενης πρότασης επικαιροποίηση της σύστασης του Συμβουλίου.

Η Επιτροπή προτίθεται να δώσει συνέχεια στα σχόλια σχετικά με την προστασία των ανηλίκων, προτείνοντας την επικαιροποίηση της σύστασης. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να καλύψει ζητήματα που σχετίζονται με τη γνώση των μέσων ενημέρωσης, το δικαίωμα απάντησης και μέτρα κατά της διάκρισης ή της παρότρυνσης σε μίσος λόγω φυλής, φύλου ή εθνικότητας σε όλα τα μέσα ενημέρωσης σε απευθείας σύνδεση. Η πρόταση αυτή θα βασίζεται στα συμπεράσματα της δεύτερης έκθεσης για την εφαρμογή της σύστασης.

3.10. Από κοινού ρύθμιση - και ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία

Η ανακοίνωση για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα το 1999[47] τόνισε τη σημασία των μέσων από κοινού ρύθμισης και ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία. Με βάση τη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση[48] και το σχέδιο δράσης για την απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος[49] στην τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»[50] η Επιτροπή υπενθύμισε τις βασικές αρχές ρύθμισης: Οι οδηγίες πρέπει να αποτελέσουν και πάλι ένα μέσο που θα καθορίζει το νομικό πλαίσιο και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν. Η από κοινού ρύθμιση προβλέπει την εφαρμογή του στόχου που ορίσθηκε από την Επιτροπή μέσω των μέτρων που ελήφθησαν από τον αναγνωρισμένο ενδιαφερόμενο σε ένα δεδομένο τομέα. Η νομοθεσία αποφασίζει σε ποια έκταση ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των μέσων εφαρμογής μπορεί να ανατεθεί σε ενδιαφερομένους με βάση την αναγνωρισμένη εμπειρία τους στο ζήτημα. Όπου αυτός ο μηχανισμός δεν παράγει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, η νομοθεσία διατηρεί το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει απευθείας κατασταλτικά μέτρα. Οι συνεισφορές στη διαδικασία διαβούλευσης δείχνουν σαφώς ότι οι έννοιες όπως η ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία, ο αυτοέλεγχος ή η από κοινού ρύθμιση χρησιμοποιούνται με διαφορετικό τρόπο στα κράτη μέλη. Τα ρυθμιστικά μοντέλα που αποκαλούνται "ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία" σε ένα κράτος μέλος θα χαρακτηρίζονταν ως "από κοινού ρύθμιση" από άλλα. Μεγάλος αριθμός παραδειγμάτων που δόθηκαν δείχνει τη μεγάλη έκταση στην οποία τα μοντέλα από κοινού ρύθμισης εφαρμόζονται ήδη στο υφιστάμενο πλαίσιο. Φαίνεται να είναι ιδιαίτερα επιτυχή όσον αφορά την εφαρμογή κανόνων σχετικά με τη διαφήμιση και την προστασία των ανηλίκων.

Δεδομένων των ορολογικών προβλημάτων που πολλοί ενδιαφερόμενοι εξακολουθούν να έχουν ακόμα με τις έννοιες αυτές, ζητούν περισσότερη σαφήνεια. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και το σχέδιο δράσης για την καλύτερη νομοθεσία παρέχουν ήδη τα βασικά στοιχεία για την παρούσα συζήτηση. Για να επιτευχθεί ταχύτερη και καλύτερη ρύθμιση, το έγγραφο σκιαγραφεί τους διαφορετικούς παράγοντες που επιτρέπουν την επίτευξη βελτιώσεων και καθορίζει τις συνθήκες για τη χρήση της από κοινού ρύθμισης. Οι συνεισφορές στη διαδικασία διαβούλευσης δείχνουν ότι τα μοντέλα από κοινού ρύθμισης έχουν καθιερωθεί σε πολλά κράτη μέλη χωρίς να αντιστρατεύονται την οδηγία. Δείχνουν όμως επίσης ότι πολλοί ενδιαφερόμενοι θεωρούν ότι η ρύθμιση με ίδια πρωτοβουλία δεν είναι κατάλληλη λύση για να εξασφαλιστεί η εκπλήρωση όλων των στόχων πολιτικής που αναφέρονται στην οδηγία.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο θα εξασφαλιστεί με τον βέλτιστο τρόπο ότι η ανάπτυξη εθνικών μοντέλων από κοινού ρύθμισης και ρύθμισης με ίδια πρωτοβουλία δεν διαταράσσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με τον εκ νέου κατακερματισμό των αγορών.

---

47 Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στην ψηφιακή εποχή - COM(1999) 657 τελικό.

48 COM(2001) 428, 25.7.2001, τελικό.

49 COM(2002) 278 τελικό.

50 COM (2002) 778 τελικό, 6.1.2003, παράρτημα σημείο 2.1.2.

Η Επιτροπή προτίθεται να ξεκινήσει μια μελέτη των μοντέλων από κοινού ρύθμισης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης. Η ανάλυση αυτή πρέπει να δώσει την πλήρη εικόνα των μέτρων από κοινού ρύθμισης που ελήφθησαν μέχρι σήμερα στα κράτη μέλη και στις προσχωρούσες χώρες καθώς και της έρευνας που έχει ήδη γίνει. Η μελέτη πρέπει να αναφέρει σε ποιους τομείς εφαρμόζονται κυρίως τα μέτρα αυτά, το αποτέλεσμά τους και τη συνέπειά τους με τους στόχους του δημόσιου συμφέροντος.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Ακόμα κι αν το αποτέλεσμα της τεχνολογικής μεταβολής σχετικά με την ανάπτυξη της οπτικοακουστικής αγοράς ήταν βραδύτερο από ό,τι αναμενόταν μόλις πριν από λίγα χρόνια, οι ψηφιακές τεχνολογίες και η σύγκλιση θα απαιτήσουν ολοένα και περισσότερο τη συμμετοχή νέων μορφών περιεχομένου, νέων μέσων παροχής του και νέων επιχειρησιακών μοντέλων για τη χρηματοδότησή του. Η κανονιστική πολιτική στον τομέα αυτό πρέπει να διαφυλάξει ορισμένα δημόσια συμφέροντα, όπως π.χ. την πολιτιστική πολυμορφία, το δικαίωμα στην ενημέρωση, την προστασία των ανηλίκων και την προστασία των καταναλωτών τώρα και στο μέλλον. Η ευρεία διαβούλευση επιβεβαίωσε ότι οι στόχοι αυτοί δεν αμφισβητούνται από τις τεχνολογικές εξελίξεις ή τις εξελίξεις της αγοράς. Αυτό που αμφισβητείται είναι τα μέσα με τα οποία οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Όσον αφορά τη ρύθμιση, η Επιτροπή θα προχωρήσει σε μια προσέγγιση δύο σταδίων. Βραχυπρόθεσμα μπορεί να παρασχεθεί περισσότερη ασφάλεια δικαίου από μία ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με την τηλεοπτική διαφήμιση, καθόσον δεν απαιτείται αναθεώρηση της οδηγίας. Αυτή η ερμηνευτική ανακοίνωση θα αποσαφηνίσει ειδικότερα σε ποιο βαθμό η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις νέες τεχνικές διαφήμισης. Η Επιτροπή θα προτείνει επίσης την επικαιροποίηση της σύστασης σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Μεσοπρόθεσμα, ορισμένα ζητήματα απαιτούν περαιτέρω σκέψη και συζήτηση, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε τροποποιήσεις της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» σε μεταγενέστερο στάδιο. Τα ζητήματα θα αναλυθούν είτε από την Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη εμπειρογνωμόνων (στο πλαίσιο ομάδων εξέτασης) είτε η Επιτροπή θα αναθέσει ή έχει ήδη αναθέσει τη διεξαγωγή ανεξάρτητων μελετών στα σχετικά θέματα.

Συνεδρίαση των ομάδων εξέτασης θα διοργανωθεί το 2004 επί των ακόλουθων θεμάτων:

- ρύθμιση του οπτικοακουστικού περιεχομένου
- το επίπεδο λεπτομέρειας στη ρύθμιση της διαφήμισης
- το δικαίωμα στην ενημέρωση και το δικαίωμα σε σύντομες εκθέσεις.

Θα καταστούν διαθέσιμες μελέτες επί των ακόλουθων ζητημάτων:

- συγκριτική μελέτη για τον αντίκτυπο των μέτρων ελέγχου στις τηλεοπτικές αγορές διαφήμισης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένες άλλες χώρες
- μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων σχετικά με την προώθηση της διανομής και παραγωγής των τηλεοπτικών προγραμμάτων (κοινοτικών και εθνικών) που προβλέπονται σύμφωνα στο άρθρο 25α της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»
- μελέτη σχετικά με τα μέτρα από κοινού ρύθμισης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης
- μελέτη σχετικά με την κανονιστική μεταχείριση της διαδραστικής τηλεόρασης

Το σχέδιο δράσης παρατίθεται στο παράρτημα.

Παράρτημα

Ενέργεια	Ημερομηνία ολοκλήρωσης
Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη διαφήμιση	1ο τρίμηνο 2004
Πρόταση επικαιροποίησης της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας	1ο τρίμηνο 2004
Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την κινηματογραφική κληρονομιά	1ο τρίμηνο 2004
Πρόταση επικαιροποίησης της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τον κινηματογράφο	1ο τρίμηνο 2004
Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας τηλεόραση χωρίς σύνορα	1ο εξάμηνο 2004
Συνεδρίαση ομάδων εστίασης (ρύθμιση του οπτικοακουστικού περιεχομένου, επίπεδο λεπτομέρειας στη ρύθμιση της διαφήμισης, δικαίωμα στην ενημέρωση)	2004
Πιθανώς απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ομάδα νομοθετών στον οπτικοακουστικό τομέα	2ο εξάμηνο 2004
Υποβολή της μελέτης σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων σχετικά με την προώθηση της διανομής και της παραγωγής των τηλεοπτικών προγραμμάτων (κοινοτικών και εθνικών) που προβλέπονται στο άρθρο 25α της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»	Περί τα τέλη του 2004
Υποβολή συγκριτικής μελέτης σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων ελέγχου στις τηλεοπτικές αγορές διαφήμισης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ορισμένες άλλες χώρες	Περί τα τέλη του 2004
Πέμπτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»	2005
Τρίτη ευρωπαϊκή οπτικοακουστική διάσκεψη	2005
Υποβολή μελέτης σχετικά με τα μέτρα από κοινού ρύθμισης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης	2005